

Tájékoztató

a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) keretében 2010. március 1-jétől kiemelten kezelt kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet-tőke előírások alkalmazásáról a gépjármű-finanszírozásban

A Felügyelet 2008. május 8-án hozta nyilvánosságra a Felügyeleti Felülvizsgálati Folyamat (SREP) útmutató részét képező 1. számú mellékletet, amely a 2008-2009-es évekre vonatkozóan áttekintette azokat a kockázatvállalásokat, kockázatos portfóliókat, amelyek tekintetében a Felügyelet az intézmények belső tőkeszükségletének számításakor többlettőke fenntartását várja el, illetve amelyek vonatkozásában a SREP keretében ezt fokozottan érvényre kívánja juttatni.

A Felügyelet 2008. december 15-én kiadott Tájékoztatóban¹ részletesen meghatározta, hogy mely gépjármű-finanszírozási konstrukciókat tekinti kockázatosnak és mely esetekben ír elő többlettőke-követelményt a felügyelt intézmények számára.

A Felügyelet 2009. augusztus 19-én a prudens gépjármű finanszírozást elősegítő további szempontokat fogalmazott meg a gépjármű finanszírozást nyújtó pénzügyi intézmények számára kiadott 10/2009-es számú vezetői körlevélben.

A „Tájékoztató”, és a kiadott 10/2009 számú körlevél hatásait, prudenciális és fogyasztóvédelmi tapasztalatait figyelembe véve, a Felügyelet 2010. március 1²-jét követően a jogszabályváltozások hatálybalépésével összhangban, az alábbiakban foglaltak szerint határozza meg a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) keretében kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet-tőke előírások alkalmazását a gépjármű-finanszírozásban, illetve -refinanszírozásban.

A Felügyelet a versenysemlegesség és az egyenlő elbírálás elvét alkalmazva, az elvárásokat továbbra is a közjó részének is tekinti, éppen ezért azokat egységesen alkalmazza minden érintett piaci szereplővel szemben. Ez azt is jelenti, hogy a hazai összevont alapú felügyelet alá nem tartozó fióktelepek és pénzügyi vállalkozások, külföldi csoporthoz tartozó pénzügyi vállalkozások esetében is elvárja az alábbi feltételeknek megfelelő piaci viselkedést, amelyeknek egyéb felügyeleti eszközökkel, illetőleg a Felügyelet nemzetközi együttműködésében szerez érvényt.

Alkalmazott fogalmak

Piaci érték (korábban: Korrigált gépjármű érték):

- új gépjármű esetében a gépjármű hivatalos listaára, csökkentve a szerződéshez csatolt, dokumentált kedvezményekkel (a dokumentálásnak biztosítania kell az árnyilvántartás visszakereshetőségét);
- használt gépjármű esetében: Eurotax eladási ár.³

¹ „Tájékoztató a felügyeleti felülvizsgálati folyamat(SREP) keretében kiemelten kezelt kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet tőke előírások alkalmazásáról a gépjármű-finanszírozásban”

² A 2009. év végi, illetve 2010. március 1-jével, valamint június 11-ével hatálybalépő jogszabályváltozások figyelembevételével

³ Az EUROTAX eladási árat tartalmazó korrekciós tényezőket az 1. számú függelék tartalmazza.

Arányos jutalék, közvetítói díj:

A gépjármű finanszírozás tekintetében az a jutalék, illetőleg közvetítói díj arányos,

- aminek kifizetése nem rövidebb, mint a szerződés futamideje, vagy legalább 48 hónap;
- amelynek fizetési gyakorisága megegyezik az Ügyfél szerződés szerinti teljesítésének gyakoriságával vagy annál ritkább;
- az Ügyfél szerződés szerinti teljesítését követően kerül kifizetésre;
- amelynek kifizetése az ügyfél teljesítésével arányos részletekben (összegekben) történik.

Nem arányos az a jutalék illetve közvetítói díj, ami nincs összhangban a fenti feltételek valamelyikével.

Nem jelenti az arányosság hiányát a speratív (fenntartási) jutalék terhére kifizetendő előleg, amennyiben az nem haladja meg a finanszírozott összeg

- 2010 március 1-től - 2010. június 30-ig 6%-át,
- 2010. július 1-től 3%-át.

Referencia konstrukció:

- a körültekintő lakossági hitelezés feltételeiről és a hitelképesség vizsgálatáról szóló 361/2009. Korm. rendelet 7.§ (5) bekezdése szerinti futamidő, egyenletes (annuitásos) havi törlesztő-részletek, azonos ügyleti kamatláb mellett;
- a kitétség vállaláskori értéke nem haladja meg a 361/2009. Korm. rendelet 7.§ (1)-(4) bekezdéseiben meghatározott maximális finanszírozási arányt.

A SREP folyamán a többlettőke képzési kötelezettség számítása során a Felügyelet által figyelembe veendő tényezők

„A körültekintő lakossági hitelezés feltételeiről és a hitelképesség vizsgálatáról szóló 361/2009. (XII.30.) Kormányrendelet 7.§ (1)-(4) bekezdései meghatározzák, hogy 2010. március 1 után a gépjárművásárláshoz nyújtott hitelek vonatkozásában a piaci értékhez viszonyítva melyek a maximális finanszírozási arányok illetve a 7.§ (5) bekezdése pedig azt határozza meg, hogy a futamidő nem lehet több, mint 84 hónap.

Fenti kormányhatározatban foglaltak kötelező érvényű betartásán túl a Felügyelet 2010. március 1-je után a többlettőke képzési kötelezettség számítása során a következő tényezőket is figyelembe veszi.

1. A gépjármű-finanszírozási ügylet akkor minősül kockázatosnak, ha a következők bármelyike az adott szerződés tekintetében fennáll:
  - a. a mindenkori tőketartozás összege a futamidő során bármikor meghaladja a referencia konstrukció alapján az adott időpontra számított tőketartozás összegét;
  - b. a gépjárművek életkora a finanszírozás fennállása alatt meghaladja személygépjárművek esetében a 15, haszongépjárművek esetén pedig a 12 évet;

- c. a finanszírozási szerződés futamideje során az ügyfél legalább negyedévente nem teljesít tőke- és/vagy kamattörlesztést a finanszírozó cég felé;
- d. a finanszírozó nem kapott a hitelbírálat során az ügyfél fizetőképességének megállapításához szükséges dokumentumok közül legalább egyet:
  - jövedelemigazolás;
  - legutóbbi két hónapra vonatkozó bankszámlakivonat, amely tartalmazza a jövedelemátutalást is;
  - APEH által kibocsátott – legutóbbi lezárt adóévre vonatkozó – „APEH jövedelemigazolás”.

A többlettőke képzési kötelezettség megállapítása során a Felügyelet a 2009. január 1 – 2010. február 28. között kötött szerződések vonatkozásában továbbra is a 2008. december 15-én kiadott, illetőleg 2009. december 9-én módosított Tájékoztatóban megfogalmazottak szerint jár el.

2. A Felügyelet minden olyan hitel- és lízingügyletet, konstrukciót, folyamatot kockázatosnak ítél meg és a SREP keretében előírt többlettőke fenntartási kötelezettség alá tartozónak tekint az ügyféltájékoztatás, illetőleg ügynöki jutalék tekintetében,

- a. amelyben nem arányos a közvetítói díj,
- b. előtörlesztés esetén a fennmaradt futamidőre is történik jutalékfizetés vagy ezt helyettesítő egyéb díj kerül felszámolásra,
- c. amelyben a finanszírozó által az ügynök részére az adott ügylethez köthető fizetett/fizetendő ügynöki díj/jutalék „beépül” az ügyfél által a futamidő alatt fizetett törlesztőrészletekbe (pl. kedvezmény, árelőny, stb), azaz a futamidő során térül meg a finanszírozó számára,
- d. amely során az Ügyfél által felvett kölcsön tőkeösszege nem arányos módon csökken, (az annuitás szabályai, valamint az abba épített arányos jutalék kivételével),
- e. amely a jogszabályban előírt dokumentált módon nem tartalmazza az ügynököt megillető jutalék/díj minden elemét figyelembe vevő mértéket,
- f. amely dokumentált módon nem tartalmazza a gépjármű készpénzes fizetés esetén érvényes árát, illetőleg az egyes hitel- és lízingkonstrukciók (módozatok) futamidő során felmerülő kapcsolódó költségei részletes, összehasonlító bemutatását, különösen a törlesztő részletek mértékét, a THM nagyságát és a hiteltörlesztések/lízingdíjak kifizetendő teljes összegét, valamint az önrész összegét,
- g. fix törlesztőrészletes (un. fixáras) konstrukció keretében az árfolyam változás ügyfelek részére kedvezőtlen és kedvező hatásai nem egyaránt érvényesülnek.

3. A gépjármű-finanszírozási szerződés akkor minősül kockázatosnak, ha a következők bármelyike az adott ügynök ellenőrzésének tekintetében fennáll:

- a. a finanszírozó intézmény az alkalmazott ügynökeit rendszeresen, évente legalább egyszer, dokumentumokkal alátámasztott módon nem ellenőrzi,
- b. az ellenőrzés nem terjed ki legalább
  - az ügyfél tájékoztatásra, így különösen a jogszabály által előírt tájékoztatásra,

- a finanszírozó felé kötelezően teljesítendő dokumentumok hitelességére, teljességére,
- a felügyeleti tájékoztatóban foglaltak maradéktalan betartására,
- ügyfél panaszok kivizsgálására.

Egyéb figyelembe veendő szempontok:

A fix törlesztőrészletes konstrukciók esetében a Felügyelet elvárja, hogy a hitel- és lízingszerződések megkötésekor a hitel futamidejének meghatározása oly módon történjen, hogy az esetlegesen bekövetkező negatív változások hatására az ügyfél terheinek csökkentése érdekében meghozott intézkedések következtében a hitel teljes futamideje ne haladja meg a referencia konstrukcióban meghatározott 84 hónapot.

A kockázatos portfóliókra a Felügyelet a 2009. január 1-jét követően megkötött szerződésekre vonatkozóan írt elő többlettőke követelményt. A 2010. március 1-jét követően folyósított hitelek esetében a 2010-ben lefolytatandó SREP eljárásokban már fenti követelményeket fogja érvényesíteni a Felügyelet.

A többlet-tőke fenntartás nagysága az érintett portfólió 1. pillér alatti tőkeszükségletének 50-100%-a lehet.

**Piaci érték meghatározása során
alkalmazott EUROTAX eladási ár**

EUROTAX eladási ár: a gépjármű bruttó eladási ára, melyet külön ÁFA tétellel növelni nem lehet.

A finanszírozási ajánlat/kérelem bírálatakor használatos EUROTAX verziónak, kizárólag a finanszírozási ajánlat/kérelem befogadásának időpontjára vonatkozó, illetve maximum az ajánlat/kérelem beadását megelőző 2 hónappal korábban érvényes verziójú EUROTAX adatbázis/katalógus fogadható el.

EUROTAX eladási árként „Eurotax eladási teljeskörű értéként” az

- állapot osztálybeli besorolás,
- első forgalomba helyezés dátuma,
- eladási árat növelő extra tartozékok,
- valós futás teljesítmény

alapján elkészített eladási ármeghatározás vehető figyelembe.

Árkorrekciós tényezőként nem vehető figyelembe a helyi keresettség, az értékesítés helye, illetve egyéb érték növelő korrekciók.

Az Eurotax Autó érték program által nem beazonosítható gépjárművek eladási árának meghatározása elfogadható az EUROTAX-tól / Eredetvizsgáló állomástól kapott egyedi értékeléssel.

Az ármegállapításra szolgáló dokumentumnak visszakereshetőnek kell lennie.

Szakmai szövetség, független szervezet ennél részletesebb szabályokat is meghatározhat, melynek közzététele esetében – részletszabályok szintjéig menően - a szigorúbbat veszi figyelembe a Felügyelet.